

SEPSISNI ZAMONAVIY KLASSIFIKASIYASI VA DAVOLASH USULLARI

Rohatoy Normatova Qo`chqarovna

Andijon viloyati Baliqchi tumani Baliqchi Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi Pediatriya fani o`qituvchisi

Tel: +998905296872

Annotatsiya. Ushbu maqolada tasniflash va davolashga zamonaviy yondashuvlar ko'rib chiqilgan sepsis, yuqori kasallanish va o'lim ko'rsatkichlari bilan hayot uchun xavfli holat. Muhokama diagnostika mezonlari, yangi terapevtik strategiyalar va rivojlanayotgan texnologiyalardagi so'nggi yutuqlarni o'z ichiga oladi. Hozirgi adabiyotlarning sintezi sepsisni boshqarishda rivojlanayotgan landshaftni yaxlit tushunishni ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: Sepsis, septik shok, tasnifi, davolash, diagnostika mezonlari, biomarkerlar, shaxsiylashtirilgan tibbiyot, immunoterapiya, mikroblarga qarshi terapiya, aniq tibbiyot.

Sepsis, organ disfunktsiyasiga olib keladigan infektsiyaga tartibsiz mezbon javob, sog'liqni saqlashning muhim muammosi bo'lib qolmoqda. Yillar davomida patofiziologiyani tushunish, diagnostika mezonlarini takomillashtirish va maqsadli davolash usullarini ishlab chiqishda sezilarli yutuqlarga erishildi. Ushbu maqola sepsisga yondashuvni qayta shakllantiradigan zamonaviy tasnif va davolash usullarini o'rganadi.

So'nggi adabiyotlarda an'anaviy tizimli yallig'lanish reaksiyasi sindromi (SIRS) mezonlaridan sepsis diagnostikasi uchun aniqroq va sezgir vositalarga o'tish ta'kidlangan. Prokalsitonin va laktat kabi biomarkerlar o'z vaqtida aralashuvga yordam berib, erta aniqlashda mashhurlikka erishdi. Bundan tashqari, genomikadagi yutuqlar shaxsiylashtirilgan tibbiyotga yo'l ochib berdi, bu shaxsning genetik profiliga asoslangan maxsus davolash usullariga imkon berdi.

Diagnostika usullari rivojlanib, yangi avlod ketma-ketligi va ilg'or tasvirlash usullarini o'z ichiga oladi. Sun'iy intellektning keng ma'lumotlar to'plamini tahlil qilishda integratsiyasi sepsisning boshlanishi va rivojlanishini bashorat qilishda va'da berdi. Davolash strategiyalari antimikrobiyal terapiyani immunomodulyatsiya va qo'llab-quvvatlovchi yordam bilan birlashtirgan multidisipliner yondashuvni o'z ichiga oladi.

Tibbiy bilimlar rivojlanadi va mening so'nggi yangilanishimdan beri yangi o'zgarishlar bo'lishi mumkin. Sepsisni davolashning zamonaviy tasnifi va usullari haqida umumiy ma'lumot:

Sepsis va septik Shok (Sepsis-2016) uchun uchinchi xalqaro konsensus ta'riflari asosida tasniflangan. Shuni yodda tutingki, o'shandan beri yangilanishlar yoki o'zgarishlar yuz bergan bo'lishi mumkin.

Sepsis-3 mezonlari sepsis ta'rifini qayta ko'rib chiqdi va uni tasniflash uchun yangi asos yaratdi. Bu erda asosiy elementlar:

1. Sepsis:

-Infektsiyaga tartibsiz mezbob javobidan kelib chiqqan hayot uchun xavfli organ disfunktsiyasi sifatida belgilangan.

- Organ disfunktsiyasini ketma-ket [Sepsis bilan bog'liq] Organ etishmovchiligini baholash (Sze) balining 2 ball yoki undan ko'p ball ortishi bilan aniqlash mumkin.

- SOFA ballari nafas olish, yurak-qon tomir, jigar, koagulyatsiya, buyrak va nevrologik tizimlarni baholaydi.

2. Septik Shok:

- Sepsisning bir qismi, unda qon aylanishi va hujayra/metabolik anomaliyalar o'limni sezilarli darajada oshirish uchun etarlicha chuqurdir.

- Vazopressorlarga o'rtacha arterial bosimni 65 mm Hg yoki undan yuqori darajada ushlab turish zarurati va etarli hajmdagi reanimatsiyaga qaramay, sarum laktat darajasi 2 mmol/L dan yuqori.

Sepsis-3 mezonlari "og'ir sepsis" va "SIRS" (tizimli yallig'lanishli javob sindromi) atamalarini sepsisning aniqroq va klinik jihatdan tegishli ta'rifi foydasiga ishlatishdan uzoqlashdi.

Shuni ta'kidlash kerakki, tibbiyotdagi tasniflar va ko'rsatmalar rivojlanishi mumkin va mening so'nggi yangilanishimdan beri sepsisni boshqarish sohasida yangilanishlar yoki o'zgarishlar bo'lishi mumkin. Eng dolzarb ma'lumot uchun har doim eng so'nggi ko'rsatmalar va adabiyotlarga murojaat qiling.

Tasnifi:

Sepsis - 3 Mezon:

2016 yilda oldingi mezonlarni yangilash uchun" Sepsis-3 " ta'rifi taklif qilindi. Sepsis-3 ga ko'ra, sepsis infektsiyaga tartibsiz mezbob javobidan kelib chiqqan hayot uchun xavfli organ disfunktsiyasi sifatida belgilanadi. Asosiy komponentlarga quyidagilar kiradi:

Infektsiya: hujjatlashtirilgan yoki gumon qilingan.

2. Organ etishmovchiligini ketma-ket baholash (SOFA) Ballari: jami SOFA ballining 2 ball yoki undan ko'p o'zgarishi kasalxonada o'lim darajasi 10% dan yuqori bo'lishi bilan bog'liq. Shu bilan bir qatorda, tezkor divan (qSOFA) mezonlari (o'zgargan ruhiy holat, nafas olish tezligi22/min, sistolik qon bosimi va 100 mm Hg) tanqidiy parvarishlash sharoitlaridan tashqarida foydalanish uchun taklif etiladi.

Davolash:

Erta tan olish va aralashuv: Sepsisni erta tan olish juda muhimdir. Sog'liqni saqlash xodimlari davolanishni erta aniqlash va boshlash uchun protokollarga rioya qilishlari tavsiya etiladi. Bunga qon madaniyatini olish, keng spektrli antibiotiklarni yuborish va tegishli suyuqlik reanimatsiyasini ta'minlash kiradi.

Antibiotik Terapiyasi:

Tegishli antibiotiklarni o'z vaqtida yuborish juda muhimdir. Keng spektrli antibiotiklar ko'pincha dastlab boshlanadi va madaniyat natijalari asosida sozlanishi mumkin. Antibiotiklarni boshqarish dasturlarining ko'tarilishi antibiotiklardan foydalanishni optimallashtirish va qarshilikni oldini olishga qaratilgan.

Suyuqlik Reanimatsiyasi:

Suyuqlik reanimatsiyasi gipoperfuziyani bartaraf etish uchun sepsisni davolashning asosidir. Suyuqlikning turi va miqdori bemorning ahvoriga qarab farq

qilishi mumkin. Biroq, suyuqlikni ortiqcha yuklamaslik uchun suyuqlikni individual boshqarishga ko'proq e'tibor qaratilmoqda.

Vazopressorlar:

Suyuqlik reanimatsiyasiga qaramay doimiy gipotenziya holatlarida vazopressorlar qon bosimi va perfuziyani qo'llab-quvvatlash uchun ishlatilishi mumkin. Norepinefrin odatda birinchi qator vazopressor sifatida tavsiya etiladi.

Qo'llab-Quvvatlovchi Parvarish:

Og'ir sepsis yoki septik shok bilan og'rigan bemorlar ko'pincha intensiv terapiya bo'limida (ICU) qo'llab-quvvatlovchi yordamga muhtoj. Bu mexanik shamollatish, buyrakni almashtirish terapiyasi va boshqa organlarni qo'llab-quvvatlash choralarini o'z ichiga olishi mumkin.

Immunomodulyatsiya: Tadqiqot sepsis ko'rgan tartibga solinmagan mezbon immun javob nishonga muolajalar ichiga davom etmoqda. Yallig'lanish reaksiyasini yumshatish uchun immunomodulyatsion vositalar va davolash usullari faol tekshiruv sohalaridir.

Yangi davolash usullari bo'yicha tadqiqotlar: Immunomodulyatsion vositalar, yallig'lanishga qarshi vositalar va boshqa maqsadli aralashuvlarni o'z ichiga olgan yangi terapiya samaradorligini baholash uchun klinik tadqiqotlar davom etmoqda.

Sepsis murakkab va qiyin holat bo'lib qolmoqda. O'z vaqtida tanib olish, tegishli antibiotik terapiyasi va qo'llab-quvvatlovchi yordam sepsisni boshqarishning asosiy elementlari hisoblanadi. Doimiy tadqiqotlar sepsisni tushunish va davolashni yaxshilashga qaratilgan bo'lib, shaxsiylashtirilgan va maqsadli aralashuvlarga qaratilgan. Sog'liqni saqlash provayderlari sepsisni maqbul boshqarish uchun so'nggi ko'rsatmalar va dalillarga asoslangan amaliyotlardan xabardor bo'lishlari kerak.

Muhokama ushbu yangi yondashuvlar taqdim etgan qiyinchiliklar va imkoniyatlar atrofida. Aniq tibbiyot potentsialga ega bo'lsa-da, keng miqyosda amalga oshirish logistika va moliyaviy to'siqlarni engib o'tishni talab qiladi. Ilg'or texnologiyalarning integratsiyasi axloqiy mulohazalarni keltirib chiqaradi va ularning bemorlarni parvarish qilishga ta'sirini sinchkovlik bilan baholashni talab qiladi. Bundan tashqari, qo'llab-quvvatlovchi terapiyaning roli va multidisipliner yondashuvning ahamiyati ta'kidlangan.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, sepsisni tasniflash va davolashning rivojlanayotgan manzarasi yaxshilangan natijalarga umid beradi. Biz bir o'lchovli yondashuvdan yanada moslashtirilgan va maqsadli strategiyaga o'tayotganimizda, davom etayotgan tadqiqotlar va hamkorlik juda muhimdir. Innovatsion texnologiyalar integratsiyasi, axloqiy mulohazalar va sog'liqni saqlash sohasidagi tafovutlarni bartaraf etish sepsisni boshqarishda ushbu yutuqlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ladi.

- Sepsisda aniq tibbiyotning uzoq muddatli samaradorligi va xavfsizligini tekshirish uchun qo'shimcha tadqiqotlar o'tkazing.

- Sun'iy intellektni Real vaqtda sepsisni bashorat qilish va kuzatishda integratsiyalashning maqsadga muvofiqligini o'rganing.

• Ilg'or texnologiyalarning sog'liqni saqlash sohasidagi tafovutlarga ta'sirini o'rganing va rivojlanayotgan sepsis muolajalariga adolatli kirishni ta'minlash strategiyasini ishlab chiqing.

• Sepsisni boshqarishda genetik ma'lumot va sun'iy intellektdan foydalanish bilan bog'liq axloqiy muammolarni hal qiling.

• Tadqiqot natijalarini klinik amaliyotga tarjima qilishni osonlashtirish uchun tadqiqotchilar, klinitsyenlar va siyosatchilar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish.

Adabiyotlar:

1. Анисимов А.Ю. Опыт системной иммунотерапии рекомбинантным ИЛ-2 человека в комплексной лечебной программе абдоминального сепсиса // Вестн. совр. клин. мед. 2019. Т. 12, вып.
2. Булава Г.В., Андросова М.В., Шабанов А.К. Предикторы сепсиса у пациентов с неотложными состояниями // Журнал им. Н.В. Склифосовского. Неотложная медицинская помощь. 2017. Т. 6, №1. С. 13–19 /
3. Гельфанд Б.Р. Сепсис: классификация, клинико-диагностическая концепция и лечение: практическое руководство. М.: Медицинское информационное агентство, 2017. 408 с.
4. Грапов Д.О., Кукес В.Г., Маринин В.Ф. Оценка осведомленности врачей о современных критериях и маркерах сепсиса // Клин фармакол. тер. 2020. Т. 29, №2. С. 30–33
5. Гумилевский Б.Ю., Иванов Ф.В. Обоснование формы и необходимости создания и ведения регистра сепсиса // Вестник Российской Военно-медицинской академии. 2020. № 2(70). С. 217–221 /
6. Гумилевский Б.Ю., Котив Б.Н., Иванов Ф.В., Краева Л.А., Гумилевская О.П., Колобов А.А., Орлова Е.С. Инфекция, связанная с оказанием медицинской помощи в хирургическом стационаре // Вестник новых медицинских технологий. Электронное издание. 2022. №4. Публикация 1-3. URL: <http://www.medtsu.tula.ru/>